

Rendkívüli Újság

1938 Szeptember 19. — ANUL IX. — Nr. 33.
Inscris sub. No. 19—1938, Trib. Arad.

Director: — Propr.:
MARKOVITS A. IVÁN

REDACTIA SI ADMINISTRATIA:
ARAD, STRADA ALEXANDRI 8.

A máráscești-i kiváló fegyvertény évfordulóján szeretettel és egységesen tömörül Románia népe Őfelsége II. Carol király köré

Ragyogó ünnepségek közepette avatták fel a máráscești-i sikon a Nemzet Templomát, az Uralkodó, a Trónörökös és a kormány tagjainak jelenlétében

Óriási és ragyogó ünnepségek keretében szentelték fel a tegnapi napon a nemzeti hősök mauzoleumát a máráscești sikon. Ez a véráztatva föld glóriás bizonyítéka a hazáért utolsó csepp véréig harcoló hadsereg hősiességének és törhetetlen hazafiasságának. És amikor a hősi fegyvertények emlékére emelt mauzoleumot a kései utódok számára kegyelettel átadjuk, az ország minden hazafijának szíve egy dobbanással dobban meg a sok ezer hős halált halt katonáinak emlékére, fejüket mélysegen lehajtva, tisztelettel állunk meg az emlékmű előtt, mely örökké figyelmeztetni fog a Haza, a Trón, a Dinastia iránti kötelességeinkre, bátorságot és lelkesedést, példát mutatni jelen és jövő nemzedékeinknek.

Azok is, akik térbelileg távol voltak a lélekemelő ünnepségektől, gondolatban és lélekben ott állottak a mauzoleum márványfalai előtt, kegyelettel és hódolattal, hálával és mélységes alázattal orvultak le a sirhalom temploma előtt, ajkukon fohász a múltért, a jelenért és a jövőért.

Hálaünnepség volt a tegnapi nap. Hálával szívünkben országunk hősi halottait. De hálaünnepség volt azért is e nap, mert körünkben, az ünneplők között ott állott napjaink vigasza, reményisége és nehéz óráink bizodalma, Őfelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda, Dinasztiánk koronás feje és a Trón örököse, akikre tekintve, — nyugodtan hajtjuk le a fejünket és bizva-bizunk sorsunkban.

Ünnepi beszámoló a következő:
A Cantacuzino Alexandra asszony elnökle alatt működő Ortodox román nők egyesülete kezdeményezte a máráscești csatatéren levő mauzoleum építését. Ezt a mauzoleumot az 1917 augusztusában elesett román katonák emlékére emelték és azt Jalea és Medre, továbbá több más kiváló szobrászművész munkája díszíti. A mauzoleumnak belsejében 15

devai gránitkö alatt hősök nyugsznak, közöttük Grigorescu Eremie tábornok.

Az Uralkodó Őfelsége délelőtt 10 órakor érkezett a máráscești állomásra, ahol a kormány tagjai, Miron Cristea patriarcha Őszentségével

zino asszony mondott beszédet.

—Ezekben a pillanatokban, amikor a nemzeti hősök örökös lakhelye előtt állunk, elénk jön az, aki ezt mondotta: „Jó román le-szek”. Valóban jó román



Őfelsége II. Carol király

fogadták, továbbá a helyi hatóságok fejei. Az állomástól a Nemzet templomáig vezető útvonalon kitörő lelkesedés és éljenzés fogadta az uralkodót.

Délelőtt negyed 12-kor kezdte meg az emlékmű felszentelését Balan erdélyi érsek. Ott állt az ünnepi csendben az a személyiség, aki a háború idején, mint trónörökös a küzdő katonák elválaszthatatlan barátja volt és aki most mint minden román királyja jött el, hogy résztvegyen a hálának ezen a szertartásán.

Az istentisztelet után Colan püspök, vallásügyi miniszter mondott beszédet, amelyben hangsúlyozta, hogy ez a nemzedék királyával együtt jött el ide azért, hogy lerójják háláját az elődök iránt.

A miniszter után Cantacu-

volt és hálával kell lennünk a szelid és jó király iránt, aki történelmünk legdicsőbb lapját írta meg. Mellette pedig a dicső Mária királyné megkoronázta nemzet győzelmét. Az ő cselekedeteik a bölcsesség forrását jelentik, amelyek a nehéz pillanatokban kell, hogy bennünket vezessenek. Az ortodox román nők egyesületének tiszta lelkiismerete, hogy teljesítette kötelességét. Balan erdélyi érsek mondotta azután a következő beszédet:

— A hely, ahol most állunk, szent. Ezt a földet megáldotta az Isten. Volt idő, amikor mindenfelől özszegyeültünk, hogy megcsokoljuk az ország földjét, minden románok országának a földjét. A most itt megemlített mártírok áldozathozatalát, amelyet az egész román-ság átérez, Erdély fokozot-

tabban érzi át, mert hiszen ezek a vértanúk Erdély nevével az ajkukon járulak az Ur színe elé. Erdély köszönetét és háláját hozom ide. De most, amikor itt állunk és vértanúink lelkiyugalmáért imádkozunk, időszerű, hogy egy pillantást vessünk azok törekvései felé, akik miatt veszélyeztetve van a világ békéje. Azért imádkozunk, hogy minden román lelkét hassa át a hazaszeretet és kövesse a hősök példáját. Üzzük ki sorainkból a széthuzást és foglalja el ennek helyét az összes román energiák szilárd egyesülése, az ország erejének növelése. Megingathatatlan falat vonna Őfelsége II. Carol király körül, aki méltó utóda Felséges atyjának, I. Ferdinánd királynak, — győzni fogunk. Isten segítse az országot és Uralkodónkat abban a munkájában, amelyet a megértés és a siker szellemének újjászületése érdekében indított.

Ezután Gheorghiu ezredes mondott beszédet a hadirokkantak képviselőiben és nevükben fogadalmat tett, hogy mindenkor készek követni Őfelségét.

II. Carol király a következő beszéddel válaszolt:

Mélyseges kegyelettel gyűltünk ma össze itt ezeken a dicső mezőkön, hogy újból hódoljunk azok emlékének, akik életükkel feláldozták magukat minden román örökös egyesülése megvalósításáért.

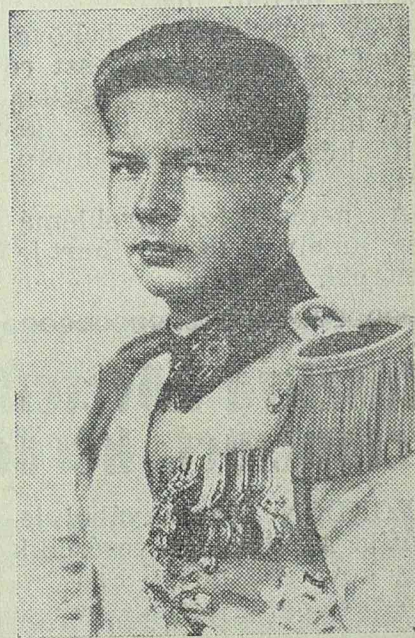
— Nem úgy jöttünk ide, mint más halottakhoz: fájó lélekkel, hanem emelkedett lélekkel és örömmel telve. Gondolatunk most azokhoz száll, akik példájukkal és hősiességükkel feláldozták magukat a hazáért.

— Ezekben, az egész világ számára valóban aggodalmat keltő napokban mindannyiunknak mély meghatottsággal kell magunkba szállni. Annál inkább kell most gondolatainknak a tökéletes egyesülés eszméjét, törekvését és akaratát szolgálnia, a nagy napra. Tudjuk, hogy a nép mindenre fel van készülve. De tudjuk azt

is, hogy nehéz napokban a nemzetnek mindig szüksége volt felfegyverkezésre és lelki bátorításra.

— Most, amikor a kihívó fegyverek zaját halljuk, az elmélyülés a nemzet hősei előtt időszerű.

— Hallottatok Őszentsége Balan erdélyi érsek szavait, amelyekben több hitet és több nemzetszeretetet kíván



Őfelsége Mihai nagyvajda trónörökös

ezekben a napokban. Ezek a szavak ebből a kriptából jönnek azzal a buzdítással, amely mielőbb megadja számunkra az erőt, amelyre ezekben a zavaros időkben szükségünk van, a hitet, amely áldozatképessé tesz.

— Köszönetet mondok azoknak, akik fáradságukkal megvalósították a hősöknek ezt az emlékművét, amely mint eleven lélek kell itt élt álljon, hogy a hittel és a nemzet iránti szeretettel megerősítse és tökéletesse tegye a holnap Romániájának dicsőségét és örökkévalóságát.

Királyi szavak

A legfőbb és legszentebb parancs egy nép vezetői számára az, hogy egészséges nemzedéket készítsenek elő a holnapra.

Szeretetre kell nevelni az ifjúságot, de egyuttal fegyelemre is, mert csak ez lehet az alap, amelyre a román állam épülete támaszkodhat.

„MATUZ“-féle csillárok kizárólagos eladási helye, eredeti gyári árakon
Szeptember hónapban minden csillárhoz
INGYEN adunk valódi „TUNGSRAM“ égőket
 A csillárok díjmentes felszereléséről is gondoskodunk. Továbbá készpénz árak mellett 6 havi részletre kiszolgálunk.

Szabó Albert
 üveg- és porcellán nagyáruház

Mussolini trieszti beszédéből:

Olaszország eldöntötte, hol a helye össze csapás esetén!

Népszavazást követel az európai konfliktus elkerülésére

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor mondotta el Triesztben Mussolini nagy érdeklődéssel várt politikai beszédét. Az „Egyesülés” terét, ahol a beszéd elhangzott, erre az alkalomra fellebegtették és fascista jelvényekkel díszítették fel. Trieszt lakosságán kívül más városok küldöttsége is jelen volt, de képviseltette magát Németország is.

A Duce — többek között a következőket mondotta:

„Nem lelkesíteni jöttem közeledek, amint azt a jelszavazott nemzetközi sajtó kívánja elhárítani a világgal és vele. Benneteket nem kell lelkesíteni. Trieszt hatalmas mértékben fejlődött 1918 óta, amióta Olaszországhoz tartozik. Trieszt lelkében mindig is olasz volt, annak dacára, hogy a politikai csatlakozás csak 20 évvel ezelőtt történt meg.

1938 márciusában bekövetkezett események Trieszt részére egy új helyzetet jelentett, mely azonban nem talált készületlenül bennünket.

A nemzetközi problémákat, amelyek most vihart jelentenek Európa életében,

csak népszavazással lehet megoldani. Népszavazást kell tehát elrendelni mindazon nemzetiségek számára, amelyek ezt kívánják és amelyek arra kényszerítettek egykor, hogy besorozuljanak abba a keretbe, amelyik „Nagy Csehszlovákia” akart lenni. Az események a mai helyzetben roppant gyorsan száguldanak és ezért gyorsan kell cselekedni, mert a késedelem végzetes lehet. Ez ösztökélte Chamberlaint is, amikor a béke angyalának Münchenbe repült.

Azt kívánjuk, hogy az utolsó órában, ahol tartunk, békésen, közmegegyezésre oldódjék meg az aktuális probléma.

Az esetben, ha Prága mellett, vagy ellene elfoglalt álláspontok miatt bekövetkezik és továbbterjed az összecsapás, úgy tudja meg mindenki, hogy Olaszország tudja, hogy hol a helye.

Ezután a Duce az olasz fajvédelmi kérdésre tért át, megerősítve az utóbbi időben elfoglalt hivatalos álláspontot.

Bejelentette végül, hogy Trieszt egyetemet kap.

Finnország tiltakozik a szovjet repülőgépek átrepülése ellen

TALLIN. A finn kormány megbízta moszkvai követét jelentésbe érlelyes tiltakozást azért, mert négy szovjet katonai repülőgép mélyen berepült Finnország területére.

Dankolai birtokos nyerte a bucuresti buzaverseny III-ik díját

BUCURESTI. — A vasárnapi napon a fővárosban megtartott buzakiállítás, illetve verseny középirtokosok részére kiírt kategória III. díját L. Chebelau páncotai középirtokos nyerte el, aki egyébként az aradi kiállításon is díjat nyert.

A díjkiosztásra a kiállító gazda a fővárosba utazott.

Unitárius templomi hangverseny Aradon

ARAD. — Az unitárius egyházközség új missziós aradi lelkésze, Nagy Zoltán szombaton érkezett városunkba. Este a Lidó étteremben ismerkedési vacsora volt tiszteletére, vasárnap délelőtt pedig istentisztelet keretében az új lelkész beszédet mondott. Utána urvacsoraasztás volt. Az istentiszteleten Halmágyi Samuné, Cherubini: „Miatyánk” énekelt, Páll Jenőné kiváló orgonakísérete mellett.

Vasárnap bőjtölt a világ zsidósága a világbékéért

ARAD. — A világ egyetemes zsidósága csatlakozva a Canterbury érsek békemozgalmához, vasárnap egész nap bőjtölt tartott és könyörgő istentiszteletet a világbéke megővására és fenntartására.

Löbl kölcsönkönyvtára Havi olvasási díj 40 Lei Összes újdonságok állandóan kaphatók

Kina szerint a japán hadsereg ki merülőben van

HANKAU. Csang Kai Sek miniszterelnök és a hadsereg főparancsnoka a következő kiáltványt adta ki:

— Eljött végre a mi óránk is. Már nincsen szükség guerrilla harcra, mert végre megkezdhetjük az offenzív háborút. A japánok ereje kimerülőben van, mi azonban csak most fejeztük be felkészültségünket. Kina hadserege egy emberként harcolni fog a haza függetlenségének, szabadságának a megvédelmezésére és az ellenségnek Kina területéről való kiűzésére.

Olvassa el figyelmesen

NEMCSAK IGÉRTÜK, HANEM BE IS TARTJUK

hogy programunk mindenben a legtokéletebb, mindenben a legjobbat és legujabbat nyújtja. Mindent elkövetünk a közönség kényei mért és azért, hogy minden látogatónk megelégedését kiérdemeljük.

Biztosítottuk magunknak a legnagyobb filmházak legujabb és legnagyobb filmjeit és azokat sorozatosan egymásután fogjuk bemutatni. Kizárólag válogatott és csak is elsőrangú filmek kerülhetnek nálunk vetítésre. Közepes, nivótlan film nem kerülhet színházunkba. Mindent elkövetünk és minden áldozatot meghozunk és betartjuk programunkat, hogy a Scala mozi tényleg a nagy filmek színháza legyen és közönségünk legnagyobb fokú bizalmára mindig méltók legyünk. Jelszavunk mindenben a legtokéletebbet nyújtani; a legkényesebb igényeket kielégíteni.

Bomba slágerek fogják egymást követni színházunkban és erre garancia a lekötött filmek minősége. Nincs olyan ismert és kedvelt film sztár, akinek nagy, márkás filmjei nálunk ne kerülne bemutatásra. Mindenkor tájékoztatni fogjuk közönségünket vetítésre kerülő filmjeinkről és ezuttal jelentjük a rövidesen színre kerülő bombaslagereink egy részének címeit. Bejelentett filmjeink nagy része az összes erdélyi városokat megelőzve nálunk kerülnek először bemutatásra. Első tájékoztatónk bombaslagereinkről:

METRO VILÁGLÁGEREK:

Greta Garbo „Ninocska” c. orosz tárgyú világfilmje.

Jeanette Macdonald legnagyobb alakítása a „Nyugat lánya” c. világfilmben.

Norma Shearer „Marie Antoinette” világfilmje.

Robert Taylor, Erich Marie Remarque „Nyugaton a helyzet változatlan” világhírű írójának hatalmas művében a „Három Bajtárs”-ban Clark Cable az „Új Bálványok” c. világlágerben.

Stan és Bran minden eddigi felülmúló vigjátéka **ujjé a hegyekben nagyszerű.**

TOVÁBBI VILÁGLÁGEREINK:

„Hófehérke és a 7 törpe” Walt Disney alkotása, amely minden képzeletet felülmúl és mint világcsodát emlegetik, ahol eddig színre került. Ez a filmsoda teljes egészében színes.

Lenny Riefenstahl hatalmas mesterműve a teljes „Olimpia”-i film. A világsajtó megállapítása szerint ennél tökéletesebb filmet még nem alkotott.

Errol Flin és Olivia de Havilland „Robin Hood” c. színes filmremekben. Monumentális mestermű.

Charles Boyer legnagyobb alakítása „Az Algiri Éjszák” világlágerben.

Danielle Darrieux világfilmje „Mégis ártatlan”.

Pola Negri legujabb filmje „A szent Hazugság”.

Bette Davis életének legnagyobb alakítása az „Időgi asszony”.

Paul Muni és Miraim Hopkins ragyogó alakítása Aradtól Litváig rendezésében.

Katherine Hepburn legujabb filmje.

Kertész Mihály a világhíres rendező legnagyobb alkotása a „Négyes fogat” Errol Flynn és Olivia de Havillandal.

Szándékosan utolsónak hagytunk ma az egész világszámú kedvencét **Dan na Durbin-t**, akinek minden filmje kizárólag nálunk kerül vetítésre és rövidesen hozzuk a „Három kis ördög” és „Szívek csalogánya” című filmjeit.

„SCALA” nagy filmek színháza Igazgatósága.

„SCALA” NAGYFILMEK SZÍNHÁZA
Telefon 20-10

Hétfőn utolsó nap!
DANIELLE DARRIEUX, CHARLES VANEL
legnagyobb alakítása

Visszaélés a bizalommal

„Eclair” hirdó és egy eredeti bálnavadászat. — Előadások naponta 5, 7.15, 9.30

Kedden premier!

Egy szórakoztató Metro Goldwyn film:

Tengerészcadettk

Rendelet törvény szerint, háború esetén a nők is mozgósíthatók

BUCURESTI. — A nők háborús szolgálati kötelezettségét rendelet törvény írja elő, melyet az Uralkodó szombaton írt alá. A rendelet törvény első szakasza szerint háború esetén a nők is kötelesek szolgálatot teljesíteni, mely célból mozgósíthatók csoportos vagy egyéni behívásokkal.

A rendelet törvény alkalmazását végrehajtási utasítás fogja megállapítani.

Legideálisabb hashajó vértisztító a Földes féle „SOLVO”-pirula.

— **Dr. IVAN BANESIU** ügyvéd irodáját Pécskáról Aradra, Bulv. Regina Maria 8. szám alá helyezte át. A megyei prefekturával szembe. Telefon: 23—10.

— **Dr. Vuia Salvator**, a szülészeti klinika és baba képző intézet igazgató főorvosa szabadságáról hazaérkezett és újból rendel.

Moszkva követeli, vonják be a szudetanémet kérdés tárgyalásába

LONDON. Moszkvából jelentik. A „Pravda” vezércikkben követeli, hogy Szovjet-országot vonják bele a szudetanémet kérdés tárgyalásába. Ha ennek a kérdésnek a tárgyalására nemzetközi bizottság alakul, a szovjet feltétlenül követeli, hogy ebben a bizottságban helyett

kapjon. A „Pravda” hangoztatja, hogy bármely európai kérdésben a szovjet nélkül nem lehet tárgyalni és határozni. Egy angol, francia, olasz német négyesbizottság csonka maradna, mert az összes európai ügyeket csak is egy ötös bizottság hivatott elintézni.

Felavatták a Tornacgyecsület turista emlékművét

ARAD. A sportbajtársi együttérés, a klubszolidaritás megindító megnyilvánulásainak ünnepi külsőségei közepette avatták fel az Aradi Torna Egyesület által a múlt évben villamsujtotta két turistának Márton Istvánnak és Schmidt Józsefnek emlékére emelt Beleznay István által tervezett művészi kiviteli emlékművet.

Vasárnap kora reggel villamosok autók ontották az érdeklődők szárait Livada-határa, az emlékműleleplezésének színhelyére. Az ünnepségen képviseltette magát a Nemzeti Turistahivatal, a kultusz-miniszterium, a város és megye hatóságai, különböző turista- és sport egyletek. Megjelent az avatáson a tornászok teljes vezetősége, majd 10 órakor a királyhimnusz akkordjaival kezdetét vette az ünnepség. Az emlékbeszédet Dr. Coțioiu Romulus a megyei turistahivatal elnöke, az ATE társelnöke mondotta.

Ismert kiváló szónoki képességével elmondott hatalmas és gyönyörű beszéde — mely benyomást kellett. Ezután az Egyület nagy zenekara Rachmaninoff: Prelude-t játszotta el, az egyházi beszentelés után a hatóságok képviselői, a társaságok képviselői tisztelegtek az emlékműnél, majd Dr. Botis Aurél az Egyesület elnöke zárszó keretében köszöntö meg a megjelentek érdeklődését.

Az ünnepség lezajlása után — az egyesület turista osztálya gyönyörű időben — kegyeleti turákat indított el.

Dicsőretek és tisztelettel kell meg emlékeznünk arról a nagymúltú egyesületről, annak vezetőségéről, mely páratlan szervezőképességgel, klubéletével, a sporttársi érzések ápolásával olyan példás aktivitást tudott és tud kifejteni, mely szintén páratlan nemcsak városunkban, hanem talán az egész országban.

Vasárnapi Csehszlovákiai Események:

A szudetanémetek között. — Henlein szudetaterületre érkezett egy temetésre és azonnal visszatért Németországba. — A cseh arisztokrácia életét és vagyonát felajánlotta Benes elnöknek

PRÁGA. A Cseh „Távirati Iroda” jelenti. A belügyminisztérium által elrendelt hivatalos vizsgálat beigazolta, hogy Konrad Henlein és vezérek szombaton pucskisérleletet akart végrehajtani. A szudetanémet vezér a szlovákokat felhívta, hogy mindenütt ragadják meg a hatalmat. A pucskisérlet azért fulladt ki, mert a cseh közbiztonsági hatóságok minél előbb idejekorán megtették a szükséges ellenrendszárazásokat. A szudeta vezetők, amikor látták, hogy az államcsíny nem sikerül és a szudeta tömegek nem teljesítik a felszólítást, külföldi menekültek. A vezérek menekülése először nagy pártot okozott a vezetők nélkül maradt szudeták között, vasárnapra azonban a szudetanémet vidékeken nagy változás történt. A német szocialdemokrata-párt és a német agrárpárt magához ragadta a kezdeményezést és a szudetanémetek nagyszámú tömege máris az új orien-tációhoz csatlakozott. Arról van szó, hogy a feloszlított szudetanémet-párt helyett új párt alakul. Az alakulásra vonatkozólag vasárnap nagyfontosságú tanácskozások történtek.

PRÁGA. — Brünnből jött hírek: A városi tanács német nemzetiségű tagjai, akik eddig a szudetanémet-párt tagjai voltak, a város polgármesterénél megjelentek és bejelentették, hogy nyilatkoztatják Henlein Konrad eljárását és közölték, hogy lojális hűséggel viselkednek a csehszlovák állam felé. A szudetanémet bejelentették Moske polgármesternek, hogy együtt maradnak a német szocialdemokratákkal. A szudeta terület több másik városából és községéből is jelek érkeztek, hogy a tömeg felfelémozgva érzi magát a ragaszkodását nyilvánítva a csehszlovák állam felé. Brunner, volt szudetanémet vezér, köszönetet mondott a közbiztonsági hatóságoknak, hogy a rendet és nyugalmat annyira mintatartás fentartották.

Aussig, Brück, Reichenburg, Augsburg német szocialdemokrata pártjai röpiratot bocsátottak tegnap, amelyben bejelentik, hogy a német szocialdemokraták a cseh pártokkal együtt a végéig harcolnak a csehszlovák haza fenmaradásáért.

PRÁGA. — A csehszlovák szudetaterületen mindenütt nyugalom uralkodik. A szudeta vezérek pucskisérlelettel teljesen kudarcba fulladt.

Henlein és vezérkarának szombati pucskisérlete
A szudetanémetek egyrészenek új politikai orientációja
A brünni német városi tanács helyteleníti Henlein eljárását és hűségese a cseh államhoz

Henlein szökése visszatetszést szült a szudetanémetek között. — Henlein szudetaterületre érkezett egy temetésre és azonnal visszatért Németországba. — A cseh arisztokrácia életét és vagyonát felajánlotta Benes elnöknek

ladt. Konrad Henleinnek és a szudetapárt más vezérének a szökése pánikhangulatot teremtett a szudetanémet-párt tagjai között, főleg az a keltett nagy visszatetszést, hogy a vezérek fényes luxusautókon haladtak át a német határon abban a pillanatban, amikor a párt tagjait veszély fenyegette. Neudeckben az események hatása alatt sok szudetanémet a szocialdemokratákhoz pártolt át, a szudetanémet pártjévényt összetépte és elhagyta.

PRÁGA. — Egerből jelenti, hogy Konrad Henlein tegnap német területre visszatért Csehszlovákia és két szudetanémet párttag temetésén vett részt, akiket a csehszlovák karhatalom emberei lőttek agyon egy összetűzés során. A szudetanémet vezér a temetés után ismét a német határ felé igyekezett, a csehszlovák csendőrség egy járőre feltartóztatta azt az autót, amelyben Konrad Henlein ült. Rövid ideig tartó feltartóztatás után, a csendőrség tovább engedte a szudetanémetek vezérét, aki ismét visszatért Németországba.

PRÁGA. — A régi cseh arisztokrácia Kinszky herceg vezetésével hűségnyilatkozatot juttatott el Benes köztársasági elnökhöz. Ebben a nyilatkozatban a cseh arisztokraták hangoztatják, hogy tántoríthatatlan hűséggel viselkednek az önálló Csehszlovák gondolatához, a régi határok fenmaradásához és a területi integritáshoz. Leszögezik, hogy Csehszlovákia több mint ezer éve önálló államot képez. A cseh nemességet tradíció fűzi a régi hazához, amelyért nem egy ontotta véré. A cseh állam, amely annyi küzdelem és viharon keresztül eddig fennmaradt, most is beigazolja életrevalóságát. A csehszlovák államnak jelenlegi formájában kell megmaradnia és a régi nemesség életét és véré hajlandó feláldozni ezért az országért. A cseh nemesség elődei számos évszázadon keresztül őrt állottak a német határ mentén és vitézül megvédték az országot az ellenség

Chamberlain útja azért volt olyan sürgős, mert aznapra a háború kitörése volt várható

PRÁGA. — A Cesko Slovo jelentése szerint, valószínű, hogy Chamberlain angol miniszterelnök a Hitlerrel történt legközelebbi tárgyalás után Prágába megy, hogy tájékoztassa Benes elnököt. Chamberlain hazaérkezése után az angol parlament öss-

támadásaival szemben. A cseh arisztokrácia most is ismeri kötelességét. A csehszlovák határt a kultúra, a civilizáció és emberi jogok bástyájának tekinti és minden erejével kész azt megvédeni.

— Életünket és vagyonunkat feláldozzuk a haza oltárán — fejezi be a Benes köztársasági elnökhöz írt levél.

PRÁGA. A Csehszlovákiaiban élő nemesség között erős áramlat indult meg a legutolsó események hatásaként, amelynek célja egy új politikai pártnak a megalakulása. A német katolikusok, az agrárpárt, a szudetanémetek és a szocialdemokraták közös pártalakulást akarnak tömöríteni. A csehszlovák nemesség új egy ségpártjának megalakulása küszöbön áll. Az új pártalakulás elsősorban a feloszlított szudetanémetpárt kulturális és tornaszövetségeit akarja megmenteni és új keretben feltámasztani. Vasárnap az új pártalakulás érdekében úgy Prágában mint az ország több más városában fontos megbeszélések és értekezletek folytak le.

PRÁGA. A kormány tegnap rendelkezésével a kárpátjai németek pártját is feloszlította, amelynek Bratislavában volt a központja és amely a szudetanémetpárt keretében működött. A hatóságok közölte, hogy a párt helyiségeket.

**URANIA
PREMIERMOZGO**

5, 7.17 és 9.30 kor

Izgalmas... változatos...
lélegzetfójtó...!

HARRY PIEL
A gangszterek nyomában

hű cimborájával, RIN-TIN-TIN-el. — Pótműsor: Színes trükkfilm és ördögös akrobata számok

HÁZASSÁG. Bársony István és Gellért Kató házasságot kötöttek.

Chamberlain útja azért volt olyan sürgős, mert aznapra a háború kitörése volt várható

PRÁGA. — A Cesko Slovo jelentése szerint, valószínű, hogy Chamberlain angol miniszterelnök a Hitlerrel történt legközelebbi tárgyalás után Prágába megy, hogy tájékoztassa Benes elnököt. Chamberlain hazaérkezése után az angol parlament öss-

szehívására is sor fog kerülni.

A C. Slovo jelentése szerint az angol miniszterelnök útja azért volt olyan sürgős és gyors, mert mértékadó körök feltevése szerint a háború kitörése aznapra várható volt.

Hodzsa miniszterelnök drámai hangú rádió - szózata

A csehszlovák kormány változatlanul megegyezésre törekszik

PRÁGA. — Hodzsa Milán csehszlovák miniszterelnök vasárnap délelőtt rádiószózatot intézett a csehszlovák polgársághoz. Beszéde elején megállapította, hogy a világ elérkezett a népek új kori történelmének legdrágább korszakához. Egész Európát újból a háború veszélye rémiti és a helyzet sokkalta súlyosabb és végzetesebb, mint eddig bármikor volt. De Csehszlovákia szerezettel gondol azokra a barátokra, akikkel együttértett a világháborúban. Kijelenti, hogy a csehszlovák kormány változatlanul hű marad eddigi politikájához, a békéért harcol és a kormány semmit sem fog kihasználtnak hagyni, hogy a világot megóvja egy új vérzivartól. A kormány érzi a felelősség érzetét és ez a történelmi felelősség kicsucosodik a mai eseményekből. A csehszlovák kormány ma is változatlanul megegyezésre törekszik a Csehszlovákiaiban élő nemességgel.

— A csehszlovák kormány az egész világ közvéleménye előtt tanujelét adta megegyezési készségének. A nemzeti ségi megegyezésnek oly kedvező előfeltételét állapította meg, hogy maguk a szudetanémetek is elfogadhatónak találták a kormány javaslatait. És épp akkor, amikor a megegyezés küszöbére érkezünk, robbant ki az a drámai fordulat, amely hirtelen véget vetett a megegyezésre irányuló akarathoz. Különös, hogy éppen a megegyezés előtt robbant ki az a zendülés, amely a kormány munkáját semmivé tette.

— A lázadással kapcsolatos cselekményekért bizonyos oldalról szemrehányással illették a kormányt. A kormány minden szemrehányást visszaütött. Egy rendezett alkotmányos állam nem mocsokelhetett másképpen. A zendülőkkel szemben a törvény teljes szigorával kellett fellépni, a jogrend el leni lázadás nem maradhat büntetlen. A köztársasági kormány veszélyes zátonyok között vezette az állam hajóját és az állam biztonsága követelte a teljes szigor alkalmazását. Ha német részről a statáriális intézkedéseket helytelenítik, meg kell állapítanom, hogy éppen ezek az intézkedések voltak azok, amelyek célhoz vezettek. A rendkívüli intézkedések mindaddig érvényben maradnak, ameddig azokra szükség lesz.

— A nemzetiségek iránti őszinte készségünkben eddig senki sem kételkedett. Ma is kijelentem, hogy őszinte hittel igyekszünk nemzetiségeinkkel békés megegyezésre jutni. A köztársaság fennállásának huszadik évfordulóján az a becsületes szándék uralkodik bennünket, hogy nemzetiségeinkkel megegyezünk. Türelemmel és hittel kitartunk a szándék mellett.

A csehszlovák kormány joggal elmondhatja, mindent megtett, amit megtehetett. Ma is azt hangoztatjuk, hogy a szudeta németekkel támadt vitánk nem lehet oka egy európai konfliktusnak. A megegyezés feltételei és keretei adva vannak annyira, hogy maguk a szudetanémet vezetők is elismerték, hogy a megegyezésnek nincsenek tárgyi akadályai.

— A népszavazást ellenezük, mert nem hozhatja meg ebben az ügyben a döntést. Egy államban, aminő Csehszlovákia, a népszavazás nem lehet megfelelő eszköz ennek a problémának az eldöntésére. Ha alkalmasnak látszódná volna, akkor annak idején a békeszerződések megalkotásakor alkalmazták volna, de már akkor sem látszódná üdvös eszköznek.

— Annak ellenére, hogy Konrad Henlein visszautasította a kormány megegyezésre irányuló javaslatát és szöke után lázadást szított a szudetanémet nép között, a kormány változatlanul oltalmazza ezt a népcsoportot. A csehszlovák kormány és a szudetanémet nemzetiség között semmi sem változott. Eddigi politikáját a kormány tovább folytatja és kész arra, hogy az elmenekült vezérek helyett a szudetanémetek igaz képviselőivel a megegyezésről tárgyaljanak.

— A kormánynak nincsen szüksége már Konrad Henleinokra, sem az elmenekült többi vezérre. A tényeket ez le is zártuk. A kormány nem folytatódik megtorló eljárás, mert nem hiva a bosszu politikájának, de ragaszkodik az alkotmányosság irányelveihez.

Hodzsa miniszterelnök végül a többi nemzetiségekről beszélt. Majd így fejezte be:

—Tartsatok ki hittel a köztársaság egysége mellett. Ne tőrjétek, hogy konkolyhíntók és békehintók meg-lazítsák soraitokat. Legyetek egységesek, mert minél nagyobb a külső nyomás, annál erősebb lesz az egység.

A gyűlés résztvevői hatalmas lelkesedéssel fogadták a miniszterelnök szavait.

CORSO SLÁGERMOZGO
Tel. 20-65 5, 7.15 és 9.15

Hétfőn premier!

**Élj, szeress,
tanulj**

Vigjáték. Robert Montgomery és Rosalind Russell.
Metro film.

ISKOLAI FELSZERELÉSEK
Írószerek, tanszerek, nagy választékban, olcsó árak az újonnan felszerelt SZANTAI ALADÁR papírkereskedésében, Arad, Str. Dr. Ioan Petrucci No. 5.

Férfiszővetek

átmeneti- és télikabát-anyagokban, szabókellékekben nagy raktár és olcsó árak

FAUR P.

posztóáruház
Arad, Bulevardu
Regina Maria 16.

CONSUM és INLESNIREA tagokat 6 havi részletre kiszolgálunk!

F.C. Rapid-Gloria 2:0 (2:0)

ARAD. — Bajnoki. 3000 néző. A Venus mult heti szereplése után kíváncsian várta a nézőtábor a másik nagy fővárosi csapat vendégszereplését, melyben ugyancsak egynéhány futballágyu rugja a labdát. Mindjárt előjáróban megállapítjuk, hogy a Rapid és Venus között klasszikus különbség van utóbbi javára és kétségtelen, hogy a Venus az a csapat, mely méltóan reprezentálja úgy bel- mint külföldön országunk sportját. A Venus sokkal jobban összekovácsolt együttes, a csapat ereje nem az egyéneken van, hanem magában az együttesben, sokkal fejlettebb a játékkultúrájuk, sokkal nagyobb az átütőerejük, sokkal eredményesebbek és szemre is szebb, mutatósabb játékokat produkálnak. A Rapidnak is vannak nagy értékei, mint Auer, Barátki, Vintila, Fanesu, Radulescu kapus, de a többiek már távolról sem ütik meg az előzők mértékét és így a csapat eredményessége inkább az említettek egyéni képességeire van beállítva. Mai játékuk különben sem volt a „nagy és jó napjaikra” emlékeztető.

Az I. félidő két szerencsés gólja

Glória választ, így a Rapid indul el a labdával Ritter timisoarai bíró sipelére. Le is jut a Glória kapuja elé, itt egy jobbról érkező labdát Auer oxforddal továbbítja kapura, közben Siclovant érinti ugyan a labda, de irányt nem változtat és a meglepett Theimlerek a kapuból kell kihalásznia a labdát. Bár Auer mestere az oxfordoknak, mégis a gól elérése szerencsének mondható. (1:0). A 7 p-ben Igna ló első ízben a Rapid kapujára, de fölé. A 8 p-ben Auer faultja miatt szabadrugás a felpályáról, de Fritz a hozzáérkező labdát magasan fölé vágja. A 10 p-ben Varjasi faultja miatt ad a bíró szabadrugást a Glória ellen, a Rapid csatárai kapu előtt passzolgatnak ide-oda, végül Theimler közbelép eredményesen. A következő percek az az érdekessége, hogy Barátki dob partról, jóval a pálya közepén-tulra száll a labda. Ebben különben Barátki speciálista. A 15 p-ben 35 m. szabadrugásból Moldoveanu kapja a labdát kapu előtt mintegy 12 m-re és laposan szinte bekanalazza a védők sorfala között. Szintén szerencsés gólnak nevezhető. (2:0). Moldoveanu közben elesik és rövid időre játékon kívül marad. A 17 p-ben meglehetősen veszedelmes helyzetben Varjasi ment. 20 perce áll a játék, de a Glória — különösen a csatársora — gyatrán játszik, de egyébként is egy passzuk sem sikerül, a jól irányítottakat pedig a Rapid legényei gyors beavatkozással elveszik, a magas labdákat pedig kivétel nélkül elfejelik. A 22 p. Mercea Theimler kiadásával jól fut el a 16-ig, Rosculețtel áll szembe, ahelyett, hogy megkísérelné kicszelezni, mely esetben tisztán állva löhetne — rossz passzt ad le és vége az akciónak. Ismét Glória támadás fut, mely Fritz lesállításán akad meg. A 25 p. Bogdan szépen ad be, sőt a labda kapura tart, Theimler először kiejti, majd elcsipi. A 26 p-ben Igna támadását Marianu fejeli be, oldallövessel. A 29 p-ben Mercea átvágja a labdát Ignának, az bead, Marianu fejeli kapura, illetőleg a kapu felső léczére. A 31 p-ben a 16-os balsarkáról ivelődik a labda Igna elé, aki eléri ugyan, de kiengedi. Most a Glória csatársora némileg magához tér és a félidő végéig egyenrangú ellenfele a Rapidnak, csak éppen a két gólhátránnyal. A 35 p-ben Varjasi szabadrugását 30 m.-ről Radulescu fogja, kiejti, de nincs a közelben senki és így oda a lehetőség. A 38 p. szerencsétlen a Glóriára. Hene-

gar Merceat szökteti, az lejön a középre, kapura gurítja a labdát, Radulescu kapus kijön várából, a labda kigurul az üres kapu felé-oldalt, Fritz üldözi a labdát, csak hozzá kellene érni, hogy gólba jusson az, ám lemarad egy lépéssel és odavész a legnagyobb gólhelyzet. A 41 p. Harotan veszélyes beadását Theimler kifogja. A 44 p-ben Moldoveanu erős hirtelen lövése Theimler ölébe jut.

A II. félidőben egyik csapatnak sem sikerült gólt elérnie

A Glória ebben a félidőben jobban játszik, mint az előzőben. De nincs szerencséje. A 2 p-ben Igna oldalhálóba ló, a 3 p-ben Zabb átadását oldalt, kapu fölé fejeli. Ujabb veszélyes Glória támadást Rosculeț ment. A 7 p-ben Auer kitör, egyedül van 10 méterre a kaputól, de a labda lecsuszik lábáról. A 15 p. Glória támadását Fanesu szereli le, majd Wetzter faultja miatt adott szabadrugást Zabb lövi mellé. A 26 p. Igna beadását Henegar kapásból gyönyörűen lövi kapura, de Radulescu fogja. A 37 p-ben Varjasi kézzel lefogja Bogdant, — aki időközben átment a balszélre és itt jobban is megy neki a játék — a 16-os táján. A Rapid 11-est igényel, a bíró 16-ról rugat büntetést. Ez nem kell a Rapidnak, Barátki szándékosan oldalt kapuvonalon tulra rugja a labdát.

A 40 p-ben Zabb leteríti Horotant. 16-ról büntetést Barátki szépen lövi kapusarokra, de Theimler ment. A 42 p-ben Fritz szép labdát ad Merceának, aki Ignához játszik, ez lövőhelyzetbe hozza magát, de a kritikus pillanathan elesik. Váltakozó mezőnyjátékkal ér véget a mérkőzés.

A Glóriáról...

A Glória leggyengébb csapatsor a csatársor volt. Még aránylag Henegar mutatott a legtöbbet. A szélsők keveset voltak foglalkoztatva. Egyébként nem is ment nekik a játék. Lélektelenül, lassan mozogtak. A fedezetsor fiataljai voltak még aránylag elfogadhatók, bár rosszul passzoltak. Itt Codrean a nagy ígéret. Zabb egy kissé „Zabosan” játszik és kemény játéka dicsérhető volna, ha feleslegesen nem faultolna. Varjasi jól rombolt, jól helyezkedett, de egy használható labdát nem adott előre. Volentir szürkén játszott. Általában a csapat egy komoly akciót nem tudott levezetni és egy megfelelő gólhelyzetet kidolgozni.

Ritter bíró jól vezette a mérkőzést.

Tűzfaját szerezze be mielőbb
I-a száraz cser, gyertyán és bükkfák eladása
előnyös árban!
AUFRICHT telefon Str. D. RAICU 15-17
Telefon 10—69

Iskolai- és torna-cipők
nagy választékban
Apponyi Testvérek
ARAD,
városházával szemben.

AMEFA — Tricolor 4:0 (1:0)

PLOESTI. Kellemes meglepetést szerzett az Amefa híveinek, otthonában fényes győzelmet aratva a Tricolor felett. A csapat legjobbjá Gerold volt, aki bravurját teázte egy 11-es kivédésével, melyet a 34 p-ben Slivat handse miatt ítelt meg a bíró. A 38 p-ben Bermoser beadását Dvorzsák juttatja a hálóba. A II. félidő 8 p-ben Batrin beadását Perneki kapásból 15 méterről lövi be, a 24 p-ben Bermoser fejese visszapattan a kapufáról, Perneki belövi. A 39 p-ben Perneki beadásával Batrin fut el, ló, a kapufató bepattan a labda.

Jók voltak az Amefából a két szélső és Perneki, továbbá Szabó, Gerold, de a csapat általában jól játszott.

Juventus — Ripensia 7:2 (5:1)

BUCUREȘTI. — Pavlovici kapus sérült kézzel védett és így a vereség némileg megyarázható. Góllövők: Zainescu, Naciú és Oana, illetőleg Mercea és Dobay.

Kinizsi — Venus 2:2 (1:0)

TIMIȘOARA. — A nap második meglepetése. Gólokat lótte: Thierjung és Klimek, a Venusét, Ploesteanu és Humis.

Victoria — FC Carpați 5:0 (1:0).

UDR — Sportul Studențesc 0:0.

Vérszegény, sápadt,

étvágytalan, legyengült és gyakori fejfájásban szenvedőknek teljes gyógyulást nyújt a dr. Földes-féle „Ferrol” vastáplika. A leghatásosabb és legeredményesebb erősítő, hízlaló, vér- és izomgyarapító szer. — Egy üveg ára 100 lei. Földes gyógyszerár, Arad.

Kerületibajnokság

Titanus—Olimpia 2:1 (1:0).
Tricolor—Hakoah 3:2 (2:0).
ATE—AAC 3:0 (1:0).
Crișana—Transilvania 2:0 (1:0).
Mica—Unirea 3:1 (2:1).
Găina—Egyetértés 4:3 (1:0).

Portschner

Str. Consistorului, női hölgyfodrász
Ondolálás 10, Hajmosás 10, Hajvágás 10, Manicúr 10, Vizondolálás 20 Lei, Dauerwelle 150 Lei. Babaklinik a.
Uraknak olcsó bérietrendszer

Diákruhákat, pelleriket legszébben fest, tisztít

Knapp

modernül berendezett vállalata. A R A D, Str. Brătianu 2—4 szám. (Minorita palota) Str. Episc. Radu 10 szám.

Gaudiolusvirág minden színben koszorúk és alkalmi csokrok olcsó árban kaphatók

Mihelyi Vidor

virágüzletében. Arad, Str. G. Bertelot 2 (Szinházzal szemben)

Ami az asszonyoknak tudni kell

Hasznos tanácsok jó háziasszonyok részére

A jobb csemege, fűszer és élelmiszerkereskedések polcain és kirakataiban újra feltűntek a már évek óta annyira nélkülözött 50 fokos töményecet-készítmények.

Időszerűnek tartjuk, hogy ez alkalommal ennek a minden háztartásban rendkívül sokoldalú és nélkülözhetetlen cikknek felhasználási lehetőségei felől a háziasszonyokat tájékoztassuk.

1 liter 50 fokos töményecetből, 17—20 liter vízzel, 18—21 liter kiválóan finom izü, elsőrangú minőségű ételetet nyerhető.

1 liter 50 fokos töményecetből, 9—10 liter vízzel, 10—11 liter kitünő erős, fehér ecet nyerhető, amely egyedülálló konzerváló erejénél fogva egyedül alkalmas a téli savanyúságok és konzervek eltételére. Teljesen mentes léven mindenféle bakteriától, kiválóan konzervál és megakadályoz mindenféle utólagos erjedést.

Selyem és műselyem harisnyák szép, selyems fényt kapnak, ha az öblítővízbe kevés 50 fokos fehér töményecetet töltünk.

Az öszülő haj vissznyeri eredeti színét és fényét, kis mennyiségű fehér töményecetnek a hajmosó vízbe való keverése révén.

Szívos, kemény husok puhává és omlóssá tehetők, ha felhasználás előtt pár óráhosszat kevés 50 fokos borecet és olaj keverékben pácoljuk.

Zománcos fürdőkádakat, majolika csempéket 50 fokos töményecet vízes oldatába mártott kendővel ragyogóra tisztíthatunk.

Ablakokat, üvegtárgyakat 50 fokos fehér töményecet vízes oldatával mossuk le, öblítsük le tiszta hideg vízzel és töröljük le száraz szarvasbőrrel, hogy gyönyörű fényt nyerjenek.

Amint a fentiekből látható, alig van a háztartásban szer, amelynek oly sokoldalú felhasználási lehetősége van, mint az 50 fokos tömény borecetnek és ezért csak örömmel üdvözölhetjük a kormányintézkedést, amely belátva ezen termék kiváló és kifogástalan minőségét, ismét megengedte az 50 fokos fehér tömény-borecet gyártását és árusítását.

Az 50 fokos fehér tömény borecetet eredeti kiváló minőségben kizárólag a „MARGINA—REȘITA” S. A. R. TIMIȘOARA gyártja és minden jobb üzletben kapható.

Asszonyom, ragaszkodjék mindenütt az „MR” jegyű eredeti csomagolású „MARGINA—REȘITA” 50 fokos fehér tömény borecethez.

Kapható 3 deciliteres, 1 kilós, 2 kilós, 6 kilós és 20 kilós csomagolásban.

Egyenruhaszövetek

a legnagyobb választékban és a legolcsóbb árban

Postăvăria P. FAUR

Arad, Bulevardul Regina Maria 16

Paplanok és textilárak

legolcsóban **Schwartz** nál, Mețianu 2/4 (Hunia mellett)

Férfi divatszövetek

nagy választékban érkeztek!

ISKOLAI, valamint SPORTSZÖVETEK és szabókellékek alkalmi olcsó árban

I. GRÜNBERGER

Arad, Bulevardul Regina Maria 12 — (Fischer Eliz-palota)
CONSUM és INLESNIREA-tag

700-féle szintvetítő gép Aradon

ARAD. Szombaton délelőtt zslásig megtelt a Scala mozgóuban átépített és modernizált nyörű terme. A meghívottak köben ott láthattuk a város első közönségét, hölgyeket, urakat, mely kereskedőket, gyárosokat, rosokat. Ez alkalommal mutatta ugyanis a Scala mozgó agilis áldozatot, fáradságot nem kiigazgatója a filmipar és filmteek a valami egészen csodálatos vivmányát, az eddig ösmert, ősen több mint 700 féle szinkemelyet azonban eddig csak latoriumokban ismertek inkább, a gyakorlati életben maguk a s festők átlag 100-félét tartottakván, míg az átlagemberek alig mertek 30—40 szinnél többet. csodálatos gépezet segítségével a színvariációk állandó hullámban vannak, szemet gyönyörköttó illúziót adnak a tenger molasából kezdve az erdők szétv susogásáig. Ezekre a szinképelesznek beállítva a cégek ötleteklámjai, melyek szinte levonul a vásznonról. A hölgyeket külsen elragadta a színorgia, me eddig valóban nem ismertettek. Romániában mindössze két il gép van, a bucurești Aro-mozgó és nálunk Aradon, a Scalaban bemutató alatt a mozi veezsendvicsek felszolgálásával kedkedett a közönségnek.

Ezt a színösszeállítást levett kell megnézni.

Örömmel állapítjuk meg elyen, hogy a Scala, mozgó beváltta a hozzáfűzött reményeket, iágvárosl ötleteivel és áldozatk ségével.

Angerer Sándor

angol urisزابوسا
Arad, Str. Mărășești

Lengyelország ne kíván a jövőben Népszövetségi tag lenni

GENF. A lengyel népszövetségi delegátus bejelentte a népszövetség főtítkárában, hogy Lengyelorsznem kívánja népszövetségtagként való újjáválasztás

Gheorghe Igreș

borbély és fodrászterm
STRADA BRATIANU No.
Higiénikus! Olcsó! Pontos